

Remiss från Finansdepartementet avseende höjd mervärdesskatt på förevisning av naturområden, Fi2018/03894/S2

Förslaget handlar om att införa en ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) 7 kap. 1§ i tredje stycket sjunde punkten, så att förevisning av naturområden från 1 juli 2019 ska beskattas med 25 procent istället för 6 procent. Sedan 1 januari 2018 har ”tillträde till och förevisning av djurparker, förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden” omfattats av skattesatsen 6 %. Det ska enligt förslaget ändras till ”tillträde till och förevisning av djurparker”.

Centrum för naturvägledning (CNV) har utsetts till remissinstans och lämnar härmed följande synpunkter.

CNV föreslår att lagtexten inte ska ändras och att skattesatsen 6% ska kvarstå för förevisning av naturområden.

Här är våra argument:

- Promemorian tar upp att merparten av de företag som tillhandahåller förevisning av naturområden finns inom naturturism. Det är alltså framförallt de som kommer påverkas av den föreslagna höjningen av moms. Enligt promemorian bedöms den höjda moms leda till högre pris på företagets tjänster, en minskad efterfrågan och ha en negativ effekt på branschen. Effekter i branschen på det som tas upp är minskad efterfrågan på arbetskraft, arbetslöshet och lägre sysselsättning. Man gör bedömningen att dessa effekter framförallt kommer att slå mot gles landsbygd, där arbetslösheten redan är som högst. Effekterna skulle därmed gå emot arbetet för Friluftsmålet *Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling*, som handlar om att gynna besöksnäring med koppling till friluftsliv och naturturism runt om i landet som en del av regional tillväxt. **CNV anser att de negativa effekter som en höjd mervärdesskatt skulle få inte är önskvärda och att det är viktigt att arbeta för och inte emot friluftsmålen.**

- När man ser på de ekonomiska vinsterna för staten med en höjning av mervärdesskatten (momsen) så skulle en höjd moms på naturguidningar ge en högst marginell momsintäkt. På längre sikt dämpar en höjning besöksnäringens tillväxt, vilket kan resultera i kraftigt minskade momsintäkter. **CNV vill härmed ifrågasätta eventuella ekonomiska vinsterna för staten med en höjning av momsen.**
- Reducerad skattesats får från 1 januari 2018 tillämpas på tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, evenemang och anläggningar samt förevisning av naturområden av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden. **CNV ifrågasätter varför reducerad skattesats ska tas bort just på förevisning av naturområden och inte även på tillträde till de liknande turisttjänsterna föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, evenemang och anläggningar. Då samtliga verksamheter inklusive förevisning av naturområden är olika former av upplevelseproduktion. När forskning dessutom visar på positiva effekter på folkhälsan av att vistas i natur är det svårt att se varför just förevisning av naturområden ska belastas med höjd skattesats.**
- Idag växer allt fler unga upp i urbana miljöer och i stillasittande i inomhusmiljöer, vilket medför växande fysisk och psykisk ohälsa. Naturvistelse och aktivt friluftsliv har vetenskapligt belagda effekter för att motverka ohälsa. Det är därmed av stor vikt att sprida kunskap om och gynnas intresset för biologisk mångfald liksom att lära ut grunderna för eget friluftsliv i skog och mark. Naturturism med fokus på hälsa är ett växande fält med potential att bidra till folkhälsan. **CNV anser att det är viktigt att inte motverka naturturismens positiva effekter på folkhälsan genom att höja momsen på naturturism.**
- I högkvalitativ turism produceras värden i form av minnen och positiva upplevelser samt engagemang för natur- och kulturmiljövård hos besökare. Dessa värden kan inte bara beskrivas ekonomiskt genom nöjda turister som återkommer och marknadsför upplevelsen till andra. Det är lika viktigt att lyfta fram värden i form av social och ekologisk hållbarhet. Upplevelser som bidrar till djupare förståelse för platsens historia och framtid, relation mellan människa och natur, för sammanhang i tid och rum och engagemang bidrar inte till detta. Guider, utställningar och annat som förmår fördjupa upplevelsen av platsen är också den aspekt som turister inom natur- och kulturarvsturism skattar högst bland de faktorer som bidrar till att de är nöjda med ett besök. (Hwang et al 2005, Powell & Ham 2008, Ham & Weiler 2007). **CNV ser det som viktigt att med bibehållen skattesats gynna de indirekta miljöeffekterna av naturturism, såsom ökad kunskap om, engagemang för och relation till naturmiljöer.**

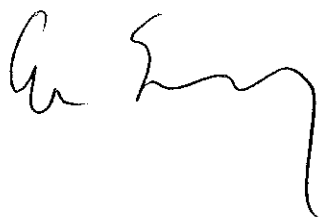
- Förslaget om att höja momsen för förevisning av naturområden går emot den strävan som numera finns att underlätta för naturturism i nationalparker och andra skyddade naturområden. Genom att höja skatten skulle man försämra tillgängligheten för de som är intresserade av att besöka naturområden. Tillgängligheten kan både handla om kunskap om de lokalförhållanden som krävs för att för att kunna vistas säkert i ett område och kunskap som fördjupar förståelse och upplevelsen av platsen. **CNV anser att det inte vore bra att med en skatthöjning försämra tillgängligheten för de som är intresserade av att besöka naturområden.**
- Den relativt nya satsningen på att öppna upp skyddad natur för naturturism innebär värdefulla möjligheter för nya företagare att starta verksamhet i områden där det inte finns många andra arbetstillfällen, eller där naturturism är ett viktigt komplement till exempelvis logi- eller restaurangverksamhet. Att satsningen är ny innebär också att man är i en känslig fas då höjd moms riskerar att verka avskräckande för företagare att satsa på sådan verksamhet. **CNV anser att det är viktigt att ge positiva signaler till sådan verksamhet genom att inte höja mervärdesskatten.**
- Naturturism betraktas i Sverige som en av de viktigaste ekonomiska motorerna för framtiden. De värden turismen i Sverige baseras på och som i hög grad är reseanledning både för inhemska och utländska turister är vårt gemensamma natur- och kulturarv och möjligheterna att uppleva det. **CNV anser att därför att det vore fel att höja skatten för förevisning av naturområden och därmed försvåra för naturturism.**
- I en tid när det blir allt viktigare att minska vår klimatpåverkan behöver allt fler svenskar semestra på hemmaplan. **CNV anser att villkoren för att driva naturturism på landsbygden i Sverige bör förbättras, inte försämrans.**
- I norra Sverige, där naturturismens guide- och upplevelseföretag är mest utvecklade och andelen internationella besökare hög, är möjligheten att konkurrera med våra nordiska grannländer avgörande. När man jämför med grannländerna så räknas i Finland flera viktiga naturbaserade aktiviteter som hundspann som transporter, vilket där innebär tio procent i moms. I Norge, som står utanför EU, är naturguidningar momsbefriade. I **CNV anser att en återgång till 25 procents moms på naturguidningar, skulle försämra Sveriges konkurrens- och attraktionskraft.**
- Den växande naturturismen kan vara ett motiv för hållbart brukande av våra landskap. Till exempel kan mångbruk av skog med tillvaratagande av

skogens sociala värden samt bevarande av småskaliga jordbrukslandskap innebära ekonomiska såväl som ekologiska värden. Landskap där biologisk mångfald gynnas kan också ha ett stort värde som upplevelselandskap. **Då hållbart brukande av våra landskap är betydelsefullt anser CNV att det vore fel att höja skatten för förevisning av naturområden.**

- Slutligen vill CNV uppmärksamma att ett antal tunga remissinstanser välkomnade den sänkta momsens för landets naturguider.

Centrum för naturvägledning

Eva Sandberg, föreståndare

Per Sonnvik, projektledare

Referenser:

Ham, S. & Weiler, B. (2007). Isolating the Role of On-site Interpretation in a Satisfying Experience. Journal of Interpretation Research 12(2): 5-24.

Hwang, S., Lee, C. & Chen, H. (2005). The relationship among tourists' involvement, place attachment and interpretation satisfaction in Taiwan's national parks. Tourism Management 26: 143-156.

Powell, R. & Ham, S. (2008). Can ecotourism interpretation really lead to pro-conservation knowledge, attitudes and behaviors? Evidence from the Galapagos Islands. Journal of Sustainable Tourism 16(4): 467-489.